NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTOWO GOTÓWKĄ.

Nr. 9. Nowy Targ, dnia 27 lutego 1921. Rok X.

GAZETA PODHALAŃSKA

Nakładem Podhalańskiej Spółki Wydawniczej w Nowym Targu.

„Gazeta Podhalańska" wychodzi na każdą niedzielę

Adres redakcyi i administracyi: Nowy Targ, RYNEK 4. I p. — Rękopisów nie zwraca się, listów nieopłaconych nie przyjmuje się. Do listów wymagających odpowiedzi, należy dołączyć markę na odpowiedź. Reklamacye (nie naklejone) są wolne od opłaty pocztowej. — „Gazeta Podhalańska" kosztuje na cały rok w Polsce 120 marek, za granicą 180 marek — W Ameryce 2 dolary. — Numer pojedynczy 3 Mk.

W przededniu lepszego jutra.

Nie możemy i nie przestaniemy głosić, że w świecie i u nas w Polsce musi się zmienić na lepsze.

Dowodów na to mamy aż za dużo i już w powietrzu czuć jaskółki lepszego jutra.

Wojna europejska zniszczyła wiele dorobku i dobra pokojowego przedewszystkiem w Polsce.

To też prawie prócz Rosji, która stanęła nad przepaścią wskutek gospodarki bolszewików, Polska odczuwa najdotkliwiej całą niedolę i nędzę wojny

Widzimy to na każdym kroku a więc szkoda o tem nawet pisać. Ale w całym świecie czuć już dziś widoczną poprawę stosunków, a przedewszystkiem pod tym względem, że wyrobów pracy ludzkiej a przedewszystkiem ubrań, odzieży towarów różnych, a nawet środków żywności nagromadziło się np. w Ameryce tak wiele, że nie wiedzą co z tem zrobić i wskutek tego ceny tych artykułów na świecie spadają, bo fabrykanci i właściciele wyzbyć się ich muszą, choćby ze stratą!

Wprawdzie fabrykanci próbują się przed tem bronić ograniczeniem liczby robotników zmniejszeniem ilości wyrabianych towarów, ale to znów powoduje wyrzucenie z fabryk miljonów robotników i nowe niebezpieczeństwo gorsze jeszcze od nadmiaru towarów.

A więc krach raz przyjść musi, raz ktoś musi stracić, bo innego wyjścia niema!

Przez cały czas wojny tracił ten który kupował, raz muszą stracić ci którzy sprzedają.

Oczywiście bronią się przeciw temu jak mogą przeróżni paskarze, ale tego jutra nie unikną, tak jak śmierci uniknąć nie można!

I to jutro w zachodniej Europie już nadeszło, bo inaczej być nie mogło, świat ma więcej niż potrzebuje i fabrykanci wolą stracić mniej niż wszystko.

Ta zniżka zrodziwszy się z nadmiaru bogactw, Ameryki przechodzi przez Anglję, Francję i dziś ogarnęła Niemcy, które już mają wiecej wyrobów, niż im trzeba i chciałyby sprzedać, a nie ma komu, bo Polska i Rosja z powodu nizkości swej waluty kupić nie mogą!

Ale właśnie po zawarciu pokoju z bolszewikami po plebiscycie Górnośląskim, gdy Niemcy przestaną zbijać markę polską po ustaleniu naszych granic, a przedewszystkiem, gdy wszelkich trutniów i darmozjadów zmusimy do sumiennej pracy, gdy zwiniemy niepotrzebne urzędy i nadmiar urzędników, gdy wybierzemy nowy sejm, by miał przynajmniej odpowiednią większość której dziś nie ma, gdy poślemy tam ludzi pracowitych i mądrych, gdy zaświta nam bodaj nadzieja na lepsze plony i urodzaje, to z tą chwilą życie biedaków naszych musi się stać przynajmniej możliwem.

Ten dzień możemy nawet przybliżyć!

Wystąpmy otwarcie przeciw każdemu złu, dajmy państwu możność istnienia przez złożenie odpowiednich podatków, bo dlaczego cały ciężar wojny mają

ponosić najbiedniejsi płacąc podatki na każdym kilogramie żywności. na każdym kawałku odzieży?

Czy dziś czy jutro długi państwowe spłacone być muszą, im prędzej to lepiej, czy słyszał kto u nas o podatku od zysków wojennych, a jest u nas dosyć takich w Polsce, którzy na wojnie dorobili się miljonowych majątków!

Czemu nie przeprowadzono pożyczki przymusowej czemu nie ściągnięto miljonów od dorobkiewiczów wojennych, kiedy to jedyny ratunek, by użyć wszystkim

Żądamy sprawiedliwości! Ostatni nędzarz da chętnie swą markę państwu, jeżeli widzi że miljoner płaci tysiące. a miljarder miljony, bo wie że przez to państwo będzie bogate, a w bogatem państwie nędzarz nie zginie!

Tylko bezwzględnie sprawiedliwy rząd będzie miał posłuch i poważanie u wszystkich tej więc sprawiedliwości si domagamy, a przybliżymy wszystkim bez wyjątku dzień lepszego jutra!

Chów i żywienie owiec.

Każda gałąź przemysłowa w gospodarstwie powinna znaleść swoje uzasadnienie, powinna być dobrana i odpowiadać właściwym stosunkom miejscowym gdyż tylko w tym wypadku przyniesie należyte dochody i zyski. Nie będzie gospodarstwo produkować masła, gdy sprzedaż mleka słodkiego lepiej się rentuje. Nie będzie uprawiać jarzyn jeżeli położone jest daleko od większego miasta, lub też, gdy ziemia pod uprawę warzyw się nie nadaje. Nie będzie trudnić się wychowem owiec w nieodpowiednich warunkach.

Chów owiec naprzykład opłaca się i znajduje swoje usprawiedliwienie tylko w okolicach w których znajdują się większe obszary pastwisk choćby wysoko położonych, ale suchych. Do tych okolic zaliczamy nasze Podhale. Tu na polanach i halach wypasają się owce blizko 5 miesięcy bez żadnego nakładu na karmę obsługę, budynki i t. d. Koszta utrzymania i żywienia w okresie zimowym jak to już w poprzednich pogawędkach zauważyliśmy) są bardzo nieznaczne a stąd dochody pokaźne. Owca należy do zwierząt przeżuwających, a jej cały przewód pokarmowy jest ponad 20 razy dłuższy, niż długość ciała. Dlatego tu potrafi ona tak dobrze wyzyskać każdą odrobinę paszy.

Wszystkich zębów posiada 32 a w szczególności: 24 zęby trzonowe i 8 zębów siecznych w dolnej szczęce. Przednia część górnej szczęki jest pozbawiona zębów. Drugie zęby czyli stałe kończy wyrzucać między 3 a 4 rokiem życia. Od 4 roku życia zęby ścierają się coraz to bardziej, aż wreszcie w 8 roku już żółte i starte bardzo słabo pracują, to też utrzymanie owcy po za tym wiekiem już się nie opłaca, chyba wyjątkowo, gdy była od młodości odpowiednio pielęgnowana i żywiona miękką, delikatną, pożywną paszą. Wiadomo nam już, iż owca daje gospodarstwu wielorakie korzyści i dochody, w mięsie, wełnie skórze przytem co rok jedno lub 2 jagnięta. Najodpowiedniejszą chwilą wykotu jagniąt jest miesiąc luty.

Jagnięta z tego miotu przychodzą odpiekane, od chowane w miesiącu maju na pastwisko i tam w porze ciepłej znakomicie się rozwijają zaś mleko przez miesiąc maj, czerwiec lipiec, sierpień pozostaje do wyrobu sera. Owce nasze należą do owiec pospolitych nieszlachetnych. Ojczyzna owiec szlachetnych jest Hiszpanja Nasz ostry klimat górski nie nadaje się do wychowu owiec najprzedniejszych, możemy jednak rasę tę do pewnego stopnia udoskonalić i uszlachetnić, a przedewszystkiem smak mięsa i wełnę poprawić

Powszechnie popełniamy błąd ten iż nietylko że nie staramy się poprawić rasy naszych owiec, lecz do tego łączymy zwierzęta ze sobą w pokrewieństwie i sprowadzamy w ten sposób skarłowacenie i zwyrodnienie osobników.

Najodpowiedniejszą chwilę łączenia zwierząt jest miesiąc wrzesień. Po 150 dniach tj. w miesiącu lutym przychodzą jagnięta na świat. Jeden baran nie powinien stanowić więcej niż 50 owiec, a w tym okresie powinien być lepiej żywiony. Dla stada złożonego z 250 owiec potrzeba co najmniej 5 baranów. Barany odstanawiają owce po kolejі w miarę potrzeby. W gospodarstwach owczarskich postępowych jest zwyczaj wprowadzania do stada barana, próbnego starszego z zapiętym na szyji fartuchem. Baran ten pokazuje które owce powinny być pokryte.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Bronisław Gąsienica Sieczka
em. dyr. szk. rolniczej.

O pokarm umysłowy dla robotników.

W każdym inteligentnym domu znajduje się pewna ilość rozmaitego rodzaju książek, które, leżąc długo na półkach lub w szafach, stają się pastwą pyłu i mola książkowego, aż wreszcie rzuca się je do pieca. A przecież szkoda tych żółkniejących książek, które wędrują z jednego kąta do drugiego. Czy nie boli Was serce gdy widzicie jak drukowany pokarm duchowy staje się ofiarą płomieni?. Czy nie przychodzi wam na myśl że temi książkami moglibyście innym sprawić wielką uciechę?

Robotnik pracujący czy to na budowie, czy na roli, czy w warsztacie, odczuwa również potrzebę rozrywki umysłowej. Głód duchowy dokucza mu bardzo chciałby coś przeczytać, co go na duchu wzmocni, co go uszlachetni, co mu pozwoli choćby na chwilę zapomnieć o tarapatach materjalnych. Książki są obecne

drogie. Powieść która jeszcze wr. 1915 kosztowała 10 koron, kosztuje obecnie 100 - 120 Mp. Gdy zechce sobie robotnik kupić choćby jedną książkę, zabraknie mu grosza i w końcu nie będzie za co kromki chleba kupić!

Dlatego więc każdy obywatel i obywatelka współczująca z klasą robotniczą zechce im dopomóc do utworzenia własnej bibljoteki. Człowiek dobry rozumiejący potrzebę bliźniego chętnie dorzuci cegiełkę do nowej budowy w formie książki z których później wrośnie dom co się zwać będzie bibljoteką robotniczą

Jak to będzie ładnie gdy ujrzymy robotnika czytającego pożyteczną rzecz w przyjemnym lokalu i nie pójdzie do kieliszka, bo książka jak magnes przyciągać go będzie do siebie.

W. Szwecji i w Belgji są tak zwani. wędrowni nauczyciele którzy w każdej wiosce zakładają biblioteki i uczą darmo czytać i pisać! Jest to najszlachetniejszy owoc kultury.

Obywatele i obywatelki! ofiarujcie klasie robotniczej trochę książek, dopomóżcie nam do zorganizowania własnej biblioteki i czytelni.

Oto uprasza komitet Ruchu Współdzielczego Robotniczego.

ZA KOMITET

Ks. Władysław Ryba *Jan Rutkowski*

Antoni Niemczyk

Apel powyższy jest właśnie na czasie ponieważ Koperatywa Ruchu współdzielczego Robotniczego w Nowym Targu zamierza utworzyć. Bibliotekę Robotniczą i przyjmuje książki naukowe, historyczne, powieściowe i na tle religijnem pisane, celem szybszego zorganizowania upraszamy książki nadsyłać na ręce księdza Władysława Ryby w Nowym Targu.

Wieści ze świata.

Ceny wszystkich artykułów w całej Europie spadły. Zniżka cen żywności i towarów w Ameryce doszła już do Niemiec i opanowała wszystkie towary, a w pierwszym rzędzie odzież, sukna, płótna, obuwie i meble.

Przyczyna spadku cen jest ta sama co i w Ameryce, a to przepełnienie magazynów towarami.

Ta zniżka cen musi się odbić także i w Polsce.

Spadek cen w Budapeszcie. Ceny ziemniaków, mąki i kukurudzy spadły w Budapeszcie od 25 - 50 procent.

Rząd zaczyna objawiać silną rękę. Nawet rządowi polskiemu zadużo już warszawskich strajków kolejowych. Nowy taki strajk wybuchł znów w warsztatach kolejowych, oczywiście w Warszawie. Wobec tego Ministerstwo polecило warsztaty zamknąć, a robotników wydalić. Może to poskutkuje!

Kary za uchylanie się od służby wojskowej. Starostwa mają spisać osoby uchylające się od służby wojskowej. Osoby te zostaną pozbawione praw obywatelstwa państwa polskiego.

Spis pożyczek austrjackich. Spisywanie pożyczek austrjackich zostało przedłużone do 15-ego marca. Jak już donosiliśmy rząd polski pożyczki austr. spisuje, ale za ich wypłatę nie ręczy!

Wojna religijna w Czechach. W Czechach wrze zaciekła wojna religijna, gdyż Czesi zajęci są wprowadzeniem kościoła narodowego, który im mają założyć biskupi serbscy.

Walka przybiera charakter zacięty. Ze szkół wyrzucono naukę religji, a w wielu gminach toczą się walki o kościoły między katolikami, a wyznawcami nowego kościoła nawet w kościołach.

Tej namiętności religijnej Czechom nie zazdrościmy. Przez te bowiem walki kościelne zamienili oni w XV ym XVI i XVII swój kwitnący kraj w stos gruzów i popiołów i ostatecznie stracili nawet swą wolność. Milej nam wierzyć w to czego uczyła nas matka i w co wierzyli nasi ojcowie.

Litwa będzie należała do Polski. Całe powiaty na Litwie, chłopi i mieszczanie głosują za przynależnością do Polski.

Francja ma także deficyt kolejowy. Za rok 1920 wynosi on, aż 5 miljardów franków, ale Francji dopłacą Niemcy nasze zaś koleje powinny się pokrywać.

Dobry połów. Policja lwowska urządziła połów na spekulantów złota. Wyprawa się udała, bo skonfiskowano kilka kilogramów złota i srebra, oraz wiele brylantów. Połowem tym wzbogaci się skarb państwa.

Kiedy będą wybory do sejmu? Głos Lubelski donosi, że wybory do sejmu odbędą się najwcześniej w jesieni 1921r. Sejm bowiem obecny ma jeszcze cały szereg ważnych spraw do uchwalenia. Najważniejsze z nich to dokończenie uchwalenia konstytucji, następnie uchwalenie nowej ordynacji wyborczej. przyjęcie budżetu państwa na rok 1921, oraz zatwierdzenie w danym wypadku pokoju z bolszewikami i sprawy Górnego Śląska.

Te prace potrwają najmniej pięć miesięcy, wybory więc do sejmu nie odbędą się przed jesienią tego roku, a mogą odbyć się nawet później

Protest paskarzy warszawskich Z powodu aresztowania kilkunastu rzeźników skazanych przez rząd na karę aresztu za pobieranie cen za mięso powyżej taksy maksymalnej, rzeźnicy warszawscy zamknęli jatki na znak protestu. Podobnie dzieje się i w Nowym Targu, albowiem jedynie w nowo otwartej jatce p. Sowińskiego można kupić mięso podług taryfy maksymalnej. —

O bohaterstwie pułków podhalańskich szeroko rozpisuje się prasa polska, a to Kurjer codzienny i Dziennik Cieszyński, podnosząc dzielność IV pułku strzelców

podhalańskich, któr... ...je w Cieszynie. Pułk ten odznaczył się sz... ...dobywaniu twierdzy Grodna. Z tych ... walk o wolność ojczyzny, powrócił jed...az ... ...za tęsów podhalańskich jenerał Galica, bo ... ukochanego syna.

Daj go w ... ofierze ojczyźnie!

Traktat polsko - francuski. Podróż Naczelnika państwa do Paryża doprowadziła do zbliżenia Polski i Francji na wypadek wojny. Polska bowiem w czasie napadu, którego ze sąsiadów otrzyma od Francji pomoc zbrojną. Polska otrzyma także przeszło sto miljonów franków pożyczki, a to w maszynach i materjałach.

Pożyczka odrodzenia Zapisy na pożyczkę odrodzenia przedłużono do 30-ego kwietnia.

Koleje Gdańskie Gdańskie koleje zbudowane przez władze okupacyjne na obszarze Gdańska przechodzą pod zarząd polskiego ministerstwa kolei.

Wynik plebiscytu na Górnym Śląsku, jak donoszą pisma polskie będzie dla nas korzystny.

Według obliczeń ostatnich padnie za Polską koło 700 tysięcy głosów, za Niemcami koło 400 tysięcy.

Przemysłowe powiaty górnośląskie w liczbie trzynastu będą głosowały za Polską, niepewne są tylko powiaty najdalej na zachód położone.

Na robotnika górnośląskiego można liczyć, jest on bowiem wysoko narodowo uświadomiony, a Niemcy dość mu krzywdy zrobili, by miał głosować za nimi.

Śladem Chrystusa. Amerykańskie Stowarzyszenie młodzieży katolickiej przeznaczyło cały pozostały majątek z funduszu wojennego, czyli cztery i pół miljona dolalarów na ratowanie głodnych dzieci w Europie.

Jest to bardzo piękny dowód, że są jeszcze ludzie spełniający boskie słowa Chrystusa! „Kochaj bliźniego".

Pokój z bolszewikami będzie już podpisany w tych dniach. Bolszewicy udają, że nie chcą pokoju, ale na nasze szczęście muszą go chcieć, bo wewnątrz państwa mają pełno rozruchów głodu i nędzy! To też koło 1-ego marca pokój z bolszewikami będzie gotów!

Polskie sojusze. Polska zawarła przymierze z Rumunją, soju... wojskowy z Francją, a rokowania z Czechami są w toku.

KRONIKA

Znaczna zwyżka marki jest spodziewaną w krótkim czasie, donoszą o tem dzienniki francuskie, mówiąc, że zawarcie pokoju w Rydze, pomyślne załatwienie sprawy górnośląskiej i wileńskiej, zawarcie przymierza z Rumunją i podpisanie umowy gospodarczej z Francją, — wysoko kurs marki podniosą.

Ziemniaki. Znana firma Podhale sprowadzi do nas sto wagonów ziemniaków po cenie koło 500 Mk. za 100 kg. W ten sposób ludność bezrolna i małorolna nie będzie zmuszoną płacić za ziemniaki każdej ceny. Ziemniaki koło maja będą jeszcze tańsze, bo ich w Polsce jest dużo. —

Pierwsze wagony ziemniaków nadejdą już koło 10 marca.

W sprawie cukru. Jak przekonaliśmy się w tut. starostwie Nowy Targ należąc do miast, które mają od 8 — 25 tysięcy ludności, nie otrzymuje po 400, ale tylko po 300 gramów cukru na osobę miesięcznie. — Rząd więcej bowiem cukru nie ma, bo sprzedano go Francji i gdzieindziej, a prócz tego sejm uchwalił, że ci wieśniacy, którzy dadzą na wyżywienie miast 100 kg żyta, mają dostać 25 kg. cukru.

Wskutek tego, dla miast i ludności małorolnej cukru brak! —

Spółka nowotarska. Zakupiła znaczniejszą ilość mąki po cenach nieco niższych od dotychczasowych. I tak mąka ameryk. biała koło 90 Mk — drugi numer koło 70 Mk, ryż koło 80 Mk.

Mąka ta przyjdzie koło 1 ego marca.

Na ostatni jarmark w N. Targu nie przybyło zbyt wielu ludzi, z powodu zasp śnieżnych.

Wskutek tego wielu artykułów było mniej niż zwykle. — Zniżka w cenach koni i nierogacizny mimo to trwała dalej.

Ofiarność. Za inicjatywą W. P. M Kowanetzowej, a za staraniem się W Pań Moczydłowskiej, Rajskich i W, P. kapitanowej Mangoldowej zajęto się składkami na rzecz p. B. S. ginącej z powodu drożyzny obecnej z dziećmi. — Na ten cel złożono Woj. zakład gosp. 1650 Mk. Zap bat. 1-ego p. art. 1075 Mk, Sąd pow. 565 Mk. Insp. skarbu 80 Mk, Naucz. z Helmku 100 Mk. Procz tego p. Sabin Robak 100 i skórę na wierzchy, p Anna Klockowa litr mleka i p. M. Cyrwusowa również litr mleka obie za pośrednictwem WP. M Kowanetzowej. Wszystkim ofiarodawcom składa serdeczne podziękowanie Ognisko naucz w N. Targu.

Zabawa spisko-orawska urządzona dnia 22 stycznia 1921 w sali „Sokoła w Nowym Targu, ściągnęła liczne zastępy gości tak z miasta, jak i z okolicy i przyniosła w dochodach ogółem 63604 Mk. 50 f. w rozchodach 23996 Mk. 30 f. Czysty dochód na budowę, Domu Ludowego w Łapszach Niżnych wyniósł 39008 Mk. 20 f. które złożono na książeczkę Pow. Kasy Oszczędności w Nowym Targu Nr. 10182. Komitet poczuwa się do miłego obowiązku złożenia szczerego podziękowania wszystkim P. T. Paniom, które bądź to pracą bądź darami bądź też jednem i drugiem przyczyniły się do przysporzenia dochodów i uświetnienia zabawy.

Rada szkolna okręgowa ogłasza, że otrzymała z Rady Szkolnej krajowej. „Programy nauki" które można podjąć w biurze Rady Szkolnej Okręgowej.

Programy te znajdą zastosowanie już przyszłym roku szkolnym. Zechcą przeto Zarządcy szkół zgłaszać się osobiście po odbiór jak również celem otrzymania odpowiednich instrukcyj.

Od stycznia 1921 Rada szkolna krajowa nie będzie rozsyłała „Dzienników Urzędowych" bezpłatnie. Prenumerata wynosi 150 Mk. rocznie. Koszta winne pokryć Rady szkolne miejscowe z funduszu szkolnego miejscowego i są obowiązane wstawiać stosowną kwotę co rocznie do każdorazowego budżetu.

Zarządcy szkół zatem poczynią kroki w Radzie szkolnej miejscowej celem uzyskania potrzebnej kwoty na zaprenumerowanie Dziennika Urzędowego i przeszlą do Rady Szkolnej Okręgowej najdalej do końca lutego b. r.

Nadmienia się że odtąd Rada Szkolna Okręgowa nie jest obowiązana ogłaszać ze swej strony poszczególnym Zarządom szkół i nauczycielstwu rozporządzeń i okolników ogłoszonych w Dzienniku Urzędowym, chociaż nauczycielstwo i Zarządy Szkół są obowiązane stosować się do nich i na Dz. Urzęd. powoływać. — Bliższe informacje także co do wyżej poruszonej sprawy otrzyma się w biurze Rady szkolnej Okr.

Dzienniki lekcyjne udzielonej nauki religji przez duszpasterzy oraz podziały godzin wraz z zezwoleniem na prowadzenie nauki w godzinach nadobowiązkowych należy bezzwłocznie przesłać Radzie szkolnej Okręgowej celem uzyskania renumeracji.

Sprawozdanie. Szkoła ludowa żeńska w Zakopanem na cele narodowe złożyła w I półroczu b. r. szkol. 12.000 Mk. a mianowicie: Na K. O. P. Grono naucz. 400 Mk. na sekcję „opieki nad żołnierzem" zarząd szkoły ze składki rodziców przy wpisach dzieci do szkoły 321 Mk 60 f H. Stanowska nagroda za znaleziony zegarek 50 Mk

Na Wilno 1 200 Mk. w tem 97 95 Mk zarząd szkoły ze składek rodziców przy wpisach dzieci do szkoły, resztę uczennice i Grono naucz.

Na gwiazdkę dla dzieci Spisza i Orawy 900 mk. w tem 100 mk. Zarząd szkoły z nadwyżki za zeszyty 441 mk. z loterji fantowej i przedstawienia urządzonych przez uczennice kl. V. VI (resztę grono naucz. i uczennice.)

Na gwiazdkę dla żołnierza 1 000 Mk. w tem: 507 Mk z loterji fantowej i przedstawienia uczennic kl. V i VI 100 Mk. Zarząd szkoły z nadwyżki za zeszyty (reszta uczennice i Grono naucz.)

Na Czerwony Krzyż 1804 Mk.

Na Górny Śląsk 6724 Mk. 40 f. w tem 1000 mk. z dwóch przedstawień uczennic kl. VI 300 Mk. z przedstawienia urządzonego na Bystrem przez A. Łuszczek ucz kl. VI M. Bednarz i R. Süsser ucz. kl V. 603 Mk. uczennice kl. VII. przy wpisach do szkoły (Błachut 100 Mk) 450 Mk. Przew. R. S. M. A. Wilusz dyr gimn. 220 Mk Ks F Korzonkiewicz. — 100 Mk. Ks. J. Orzeł 100 Mk. p. W. Staszel naucz szkoły męs złożył na ręce kierowniczki szkoły z okazji zabaw towarzyskiej. Resztę t. j 3051 Mk 40 f. złożyły uczennice i Grono naucz.

„Czy chcecie, aby Polska Ojczyzna nasza była wielka, silna i bogata? — Czy chcecie, abyśmy mieli wielkie fabryki i dużo węgla? — Czy chcecie aby było nam w tej Ojczyźnie dobrze, ciepło i wesoło? — Czy chcecie, aby Górny Śląsk z wielkiemi kopalniami węgla i żelaza cała ta bogata ziemia piastowska do nas napowrót należała? — Czy chcecie, aby ten Lud górnośląski. tak długo przez Niemców męczony, tak bardzo Polskę kochający znami był połączony?" — Jeśli tego wszystkiego chcecie nie żałujcie grosza na plebiscyt Górnego Śląska. Ile kto może — niech na Górny Śląsk ochotnie dziś złoży! —

Centralny Związek Młodzieży Wiejskiej gromadzi w swej organizacji ogół młodzieży, która dąży do podniesienia i wszechstronnego rozwoju wsi polskiej. Młodsze pokolenie na wsi zrozumiało znaczenie gruntownej, wszechstronnej oświaty, zapragnęło dokładnego przygotowania się do zaszczytnych obowiązków obywatelskich i samorzutnie stwarza własną organizację, zakłada Koła Młodzieży, które złączyły się w Centralny Związek Młodzieży Wiejskiej. Na ziemiach b Królestwa było zorganizowanych w r. 1920 — 610 Kół Młodzieży. Młodzież ta nie uprawia walk politycznych. lecz rozumieć zaczyna ducha dzisiejszych czasów, znaczenie zasad prawdziwej demokracji, wartość idei ludowej w dziedzinie życia narodowego.

Aby przygotować się do życia obywatelskiego opartego na tych zasadach Koła Młodzieży prowadzą prace oświatowe (zebrania z pogadankami i odczytami, bibljoteki, czytelnie,) organizują życie kulturalne wsi) chóry, orkiestry, teatry amatorskie), urządzają godziwe zabawy i rozrywki,) wycieczki krajoznawcze

Centralny Związek Młodzieży Wiejskiej wydaje własny organ „Naszą Drużynę" tygodnik wychowawczy, oświatowy, społeczny i literacki, który jest przewodnikiem i instruktorem w rozwijaniu powyższych prac. Pismo to, zasługuje na poparcie i jaknajszersze rozpowszechnienie.

Adres Centralnego Związku Młodzieży Wiejskiej, oraz Redakcji „Nasza Drużyna" Warszawa, ul. Kopernika 30 parter.

Ks. Dziekan w Jabłonce i niektórzy jego pomocnicy polityczni zaczynają dosyć często zapominać o tem, że są w Polsce. Żaden z pozostałych u nas słowackich księży nie może się skarżyć na prześladowanie. Robią wszystko tak, jak za czasów cze-

skich. Oczywiście w kościele. Mają pod tym względem przyrzeczenia i nikt nie zamierza zmuszać ks. dziekana do wygłaszania polskich kazań. Ale w politykę i to państwu nie bardzo przychylną bawić się już raz trzeba zaprzestać. Coraz głośniej się w Jabłonce. mówi o jakichś tajnych spacerach wysłanników ks dziekana do Trzciany. O ile nam wiadomo plebiscyt już dawno przestał powinien więc przestać i urząd ks. dziekana. Był bowiem prezesem czeskiego komitetu w Jabłonce. Ale widząc, jak władze polskie nikomu nic nie robią za politykę, myśli ks. dziekan, że można i dalej prezesować i mącić wodę ? Jego stanowisko wobec polskiego śpiewu w kościele tak stanowczo — wrogie — jest bardzo znamienne. Ukazał znowu swoje czeskie zęby. Tylko pomału! Śledzimy kroki ks. dziekana i nie damy zmącić ładu w gminie. Polak.

Wieczorek styczniowy w Jabłonce na Orawie. Prysły łańcuchy czeskiej niewoli, skończyły się prześladowania, a nastała jutrzenka wolności i swobody. I my Orawiacy, synowie Wielkiej Polski, Matki naszej która dźwignięta z niewoli otuliła nas swym płaszczem szkarłatnym, uradowaliśmy się hasłem rocznicy powstania styczniowego 1863 roku — która jak echo przeszła Polskę całą.

Serca nasze zabiły goręcej niż zwykle, przenosząc się duchem hen daleko do Braci naszych, którzy za wolność naszej wspólnej Matki złożyli życie swoje w ofierze Bogu na ołtarzu.

Pomni na święte szczątki przodków swoich uczciliśmy staraniem Zarządu T. S. L. w Jabłonce, poraz pierwszy rocznicę powstania styczniowego 1863 Uroczystość rozpoczęła się w niedzielę t. j. 30 stycznia wieczorkiem na którego program złożyły się: Słowo wstępne chór dziatwy szkolnej, deklamacje a na zakończenie odegrano obraz dramatyczny p. t. „Dziesiąty Pawilon“.

Ze względu na wartość moralną wstęp na salę był wolny — nie kładąc tamy dobrowolnym datkom dla braci naszych Ślązaków. Sala przystrojona wieńcami i portretami bohaterów narodu polskiego przepełniona była po brzegi wobec tego musiano powtórzyć program raz drugi.

Sukces moralny był wielki, a lud po odśpiewaniu hymnu „Jeszcze Polska nie zginęła“ i „Serdeczna Matko“ odszedł podniesiony w duchu do rodzinnych chat.

Poraz pierwszy zaśpiewały dzieci szkolne na scenie własnego teatru „Wieniec pieśni polskich“. Do tłumnie zgromadzonych włościan oraz inteligencji miejscowej przemówił miejscowy nauczyciel p. Władysław Płomiński wyjaśniając w gorących słowach cel i znaczenie powstania styczniowego w roku 1863 — oraz wykazując bohaterstwo i gorącą miłość Ojczyzny, braci naszych, którzy z zaparciem siebie szli w bój śmiertelny za wolność i niepodległość Ojczyzny.

W poniedziałek 31 stycznia odbyło się uroczyste nabożeństwo z katafalkiem przystrojonym w wieńce, kosy i lance. Straż honorową pełnili żołnierze miejscowej kompanji wartowniczej. Wczasie nabożeństwa śpiewała dziatwa szkolna. Na zakończenie odśpiewał chór ludowy „Jeszcze Polska nie zginęła“ Dobrowolne datki z wieczorku w kwocie 1000 Mp. składa Zarząd T. S. L. Braciom swoim Ślązakom z życzeniem, by w drugą rocznicę mogli się połączyć i podać dłoń braterską do wspólnej pracy nad odrodzeniem Ojczyzny!

Cześć Wam Bracia Ślązacy! Orawiak.

Na plebiscyt Górno-śląski złożyli: Urzędnicy, Inspektoratu Skarbu w N. Targu: 1550 Mk Józef Randt z okazji egzaminu 100 Mk. Zebrane na zabawie towarzyskiej u W. P. Drów Janikiewiczów 140 Mk. p. Massatsch 200 Mk.

Karpackiej i tkackiej korporacji w Passaic w Ameryce. W tych dniach zwołamy tut. inżynierów, celem fachowego zbadania sprawy jaka fabryka może powstać u nas na Podhalu i gdzie i w następnym numerze Wam odpowiedź podamy. Za Wasz dar dla Gazety naszej bardzo Wam kochani Rodacy dziękujemy, przydadzą się bardzo te pieniądze, bo u nas trudno co wydawać, a my o wsparcie żebrać nie chcemy. Pieniądze jeszcze nie nadeszły, gdy przyjdą to kochani Rodacy napiszemy.

Skutki nitraginy. Nitragina jest sztucznym nawozem azotowym we flaszeczkach, którym się szczepi rośliny' Nawóz ten jest szeroko znany w Niemczech, gdzie podniósł wysoko wydatność roli — Oto co nam pisze o wpływie tego nawozu p. Jan Łukaszczyk były wójt z Murzasichla. W r. 1918 zaszczepił on nitraginą kawałek gruntu koło Poronina pod kapustę i karpiele — kapusta ta i karpiele były wątłe i niszczyło je robactwo.

Po zaszczepieniu „nitraginą“ robactwo wyginęło, rośliny rozwinęły się pięknie, a w jesieni kapusta i karpiele budziły podziw swą wielkością i urodą. — Dwa lata sadził jeszcze p. Łukaszczyk kapustę i karpiele na tem miejscu i zawsze były piękne a więc prosi nas, by Ministerstwo rolnictwa dopomogło rolnikom z Podhala w nabyciu nitraginy.

Od nas dodajemy, że nitraginę można zamawiać przez Kółka rolnicze w powiecie. Składnicę i firmę „Podhale“ w N. Targu w Syndykacie rolniczym (Kraków plac Szczepański.) Szczegółowych zaś wyjaśnień co do użycia nitraginy i uprawy udziela z grzeczności i bezinteresownie, przy przesłaniu marki pocztowej na odpowiedź. — p. Leon Panczakiewicz w Nowym Targu.

Ważne dla właścicieli ogrodów i ogródków warzywnych i kwiatowych. Do nabycia nasiona warzy-

wne i kwiatowe z głównego składu firmy Samem Grosshandlung Jak. Zieglera's Söne w Salzburgu, tańsze o przeszło 100% niż w krajowych handlach. Wszelkie zamówienia skierować należy do Konsumu urzędniczego w Nowym Targu. Osobnych cenników się nie wysyła. Zamawiać należy np. I porcję lub 10 gr. lub 20 grt. i. t. d. kapusty brunszwickiej. kalarepy, kalafiorów, pietruszki, buraków i t. d. najdalej do końca lutego 1921 r.

† **Ś. p. Wojciech Dłużniewski** prof. gimnazjum w Nowym Targu zmarł nagle na wybuch krwi w Zakopanem. Urodzony w Kobiernem koło Mińska Mazowieckiego, ukończył szkołę realną w Warszawie a następnie uczęszczał do uniwersytetów w Frankffurcie i Brukseli. Od początku tego roku uczył języków niemieckiego i francuskiego w naszem gimnazjum, był człowiekiem dużej kultury, zmarł nagle i przedwcześnie w 32 roku życia. Cześć Jego pamięci!

Za ten dział redakcya nie bierze odpowiedzialności.

Redaktor odpowiedzialny i kierujący: Zygmunt Lubertowicz. **Drukarnia I. Berka w Nowym Targu**